Memorie van toelichting

0098161585

Aan:	Gemeenteraad
Van:	College van burgemeester en wethouders
Team:	Opgaven, Projecten en Programma's
Datum:	24 januari 2023
Onderwerp:	Besluitvorming Funderingsaanpak PS en AB
Bijlage memo:	n.v.t.
N.a.v. toezegging raad d.d.:	16 januari 2023 (commissie)

Vooruitlopen op de raadsvergaderingen van de zeven veenweidegemeenten heeft in de Provinciale Staten (PS; 21 december 2022) en het Algemeen Bestuur (AB; 22 december 2022) besluitvorming plaatsgevonden over de Funderingsaanpak voor het Friese veenweidegebied. Beide besturen hebben de aanpak ongewijzigd vastgesteld. Wel zijn er moties aangenomen, door zowel PS als AB. De Gedeputeerde Staten (GS) en het Dagelijks Bestuur (DB) zijn respectievelijk verantwoordelijk voor het uitwerken van deze moties.

In uw commissie van 16 januari 2023 heeft portefeuillehouder Zonderland toegezegd u op de hoogte te brengen van de strekking van deze moties, zodat u deze mee kunt nemen in de beraadslaging. Het college heeft met instemming kennis genomen van deze moties. Dat laat onverlet dat het college van mening is dat de Provincie Fryslân en het Wetterskip Fryslân verantwoordelijk zijn voor de financiële uitwerking van de moties.

MOTIE

In te vullen door de griffier

Indiener: GrienLinks Mede-indiener(s): PvdA	

Motie nr.	2
Paraaf	
Agendapunt	7
Besluit	

MOTIE, ex artikel 31 Reglement van orde

Statenvergadering	21 december 2022
Agendapunt	Funderingsaanpak Veenweidegebied Fryslân
Korte titel motie	Aandacht voor psychosociale kant van funderingsproblematiek

De Staten,

overwegende dat

- Veilig wonen een basisbehoefte is van mensen;
- De funderingsproblematiek tot onzekere situaties kan leiden en mensen zich daarin onveilig en ook niet gehoord kunnen voelen;
- Bij de aardbevingsproblematiek in Groningen is gebleken dat dit kan leiden tot een hulpvraag voor de psychosociale kant van de problematiek;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten

Bij het instellen van het funderingsloket ook aandacht te geven aan de psychosociale kant van de problematiek (d.i. zowel bij het te woord staan van mensen als mensen eventueel kunnen doorverwijzen voor passende hulp)

en gaan over tot de orde van de dag

Indiener(s)	GrienLinks PvdA	Jochem Knol Hetty Janssen

MOTIE

In te vullen door de griffier

Indiener: GrienLinks, FNP, PvdA Mede-indiener(s): CDA, VVD	

Motie nr.	3
Paraaf	
Agendapunt	7
Besluit	

MOTIE, ex artikel 31 Reglement van orde

Statenvergadering	21 december 2022
Agendapunt	Fundearringsoanpak Feangreide Fryslân
Korte titel motie	*Subsidie duurzaam funderingsherstel Veenweidegebied*

De Staten, in vergadering bijeen op 21 december 2022; Gehoord hebbende de beraadslaging;

constaterende dat
- de juridische verantwoordelijkheid van herstel van de funderingsschade in het Veenweidegebied bij de woningeigenaren ligt;
- Provinciale Staten eerder hebben uitgesproken dat de overheid een maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft om deze woningeigenaren te helpen bij het herstel van funderingsschade;
- het verduurzamen van woningen in deze tijd een algemeen streven is waarvoor de overheid regelmatig subsidies beschikbaar stelt;
- er een funderingsloket nieuwe stijl wordt ingericht waardoor woningeigenaren veel beter geadviseerd kunnen worden, met een geringe eigen bijdrage een goed funderingsonderzoek kunnen laten doen en herstel kan worden opgesteld;

overwegende dat
- de verwachting is dat het funderingsloket nieuwe stijl woningeigenaren met funderingsschade beter zal helpen en ontzorgen bij het in kaart brengen van de problemen en oplossingen;
- de verwachting is dat het funderingsloket nieuwe stijl ertoe zal leiden dat woningeigenaren een goede afweging kunnen maken of zij een beroep willen doen op de nadeelcompensatieregeling óf gebruik willen maken van een subsidieregeling;
- de combinatie van deels subsidie en deels leenfaciliteit met garantstelling van de provincie de haalbaarheid van uitvoering van een herstelplan dichterbij brengt;
- het huidige landelijke Fonds Duurzaam Funderingsherstel een te smalle propositie heeft om in Fryslân effectief te zijn;
- er op Rijksniveau gewerkt wordt aan een Nationaal Programma Aanpak Funderingsproblematiek, maar de resultaten daarvan nog wel enige tijd op zich laten wachten;
- het Wetterskip voornemens is om de hoogwatercircuits af te waarderen, waarbij middelen zullen vrijvallen;
- voor gemeenten een terugval dreigt aan WOZ-inkomsten omdat de huizen in het Veenweidegebied minder waard zullen zijn als de funderingen niet worden hersteld;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten

- bij de kadernota 2024 in het voorjaar van 2023 te komen met een voorstel voor een subsidieregeling ten behoeve van huiseigenaren in het Veenweidegebied die hun funderingsschade zelf willen herstellen in combinatie met duurzaamheidsmaatregelen;

MOTIE

- de subsidieregeling bedraagt 40% van de herstelkosten tot een maximum van €40.000 euro per woningeigenaar; - de subsidieregeling is bedoeld voor eigenaren die zich gemeld hebben bij het funderingsloket en met wie via dat loket een herstelplan is gemaakt welk plan binnen vijf jaar wordt uitgevoerd; - voor de regeling wordt vanaf 2024 subsidiepot gevuld van €1.000.000 euro. Deze pot wordt gedurende vijf jaar aan het eind van het jaar weer aangevuld tot €1.000.000; - na vijf jaar, of zoveel eerder als daar aanleiding toe is, bijvoorbeeld omdat er een rijksregeling beschikbaar is, wordt de regeling geëvalueerd; - de dekking van deze vijf jaren geschiedt bij voorkeur vanuit Rijksmiddelen, zo nodig vanuit de VAR; - in gesprek te gaan met de beide andere overheden, Wetterskip en Veenweidegemeenten, om een bijdrage te leveren aan dit fonds;
en gaan over tot de orde van de dag.

Indiener(s)	Jochem Knol, GrienLinks Wopke Veenstra, FNP Hetty Janssen, PvdA Maaike Prins, CDA Klaas Kielstra, VVD

MOTIE

MOTIE

In te vullen door de griffier

Indiener: CDA Mede-indiener(s): PvdA FNP VVD	Motie nr.	4
	Paraaf	
	Agendapunt	7
	Besluit	

MOTIE, ex artikel 31 Reglement van orde

Statenvergadering	21 december 2022
Agendapunt	
Korte titel motie	Financiering code rood

De Staten, in vergadering bijeen op 21 december 2022

gehoord hebbende de beraadslaging;

constaterende dat
- onderzoek heeft uitgewezen dat de fundering van een aantal woningen in het veenweidegebied dermate ernstig is aangetast, dat herstel een ingrijpende operatie is die op korte termijn moet plaatsvinden, de zogenaamde "code rood" gevallen;
- de juridische verantwoordelijkheid voor herstel van de funderingsschade bij de woningeigenaren ligt;

overwegende dat
- er in de afgelopen jaren verschillende onderzoeken zijn gedaan naar de staat van deze zgn. "code rood" woningen en gesprekken zijn gevoerd met de eigenaren, zonder dat tot een bevredigende oplossing is gekomen;
- het aantal "code rood" gevallen nu beperkt is, en er vanuit mag worden gegaan dat de overige woningen met funderingsschade minder urgent zijn en een minder ingrijpende hersteloperatie vragen;
- voor de "code rood" gevallen in een aantal situaties de aangeboden financiële instrumenten onvoldoende soelaas bieden;
- het wenselijk is om een onafhankelijke adviseur aan te stellen als intermediair tussen overheden en gedupeerden, teneinde te komen tot een passende oplossing voor de "code rood" gevallen;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten
- de onafhankelijke intermediair, in overleg met betrokken partijen, zo spoedig mogelijk een concreet voorstel te laten doen voor een toekomstbestendige oplossing voor de zgn. "code rood" gevallen die op 31 december 2022 bekend zijn, inclusief nieuwbouw/herbouw van de woning;
- daarbij voorbij te gaan aan de vraag naar causaliteit met oppervlaktewaterpeilen;
- de eigenaren de gelegenheid geven om bij voorrang gebruik te maken van mogelijkheden voor financiering, waaronder de subsidieregeling die separaat in een motie is c.q. wordt voorgelegd aan PS;

MOTIE

- om voor de financiering van de concrete voorstellen t.a.v. de "code rood" gevallen tevens maatwerk te bieden indien de nu beschikbare financiële instrumenten onvoldoende zijn om tot een afdoende oplossing te komen en daarbij zo nodig financieringsmogelijkheden te bieden in de lijn van een leenfaciliteit zoals die bijv. door Schiedam is ontwikkeld.
en gaan over tot de orde van de dag

Indiener(s)	(fractie / naam / handtekening) CDA Maaike Prins PvdA Hetty Janssen FNP Wopke Veenstra VVD Marten Dijkstra

MOTIE

In te vullen door de griffier

Indiener: Hetty Janssen, PvdA Mede-indiener(s): Hanneke Goede, SP Jochem Knol, GrienLinks	

Motie nr.	8
Paraaf	
Agendapunt	7
Besluit	

MOTIE, ex artikel 31 Reglement van orde

Statenvergadering	21 december 2022
Agendapunt	Fundearringsoanpak Feangreide Fryslân
Korte titel motie	Eigen bijdrage funderingsonderzoek in bepaalde gevallen kwijtschelden

De Staten, in vergadering bijeen op 21 december 2022; Gehoord hebbende de beraadslaging;

constaterende dat

- Provinciale Staten eerder hebben uitgesproken dat de overheid een maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft om woningeigenaren te helpen bij het herstel van funderingsschade;
- de totale kosten voor het herstel van schade pas vastgesteld kan worden na grondig onderzoek;
- de provincie via oplossingsrichting twee huiseigenaren die funderingsschade hebben tegemoet wil komen via een subsidieregeling funderingsonderzoek waarbij 80% vergoed wordt van de aanvraag tot een maximum van €4000;

overwegende dat

- er huizenbezitters zijn die de eigen bijdrage voor het funderingsonderzoek niet kunnen opbrengen en daardoor mogelijk geen tot beperkt gebruik kunnen maken van subsidieregelingen of garantstelling;
- gezien de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de provincie om woningeigenaren te helpen bij het herstel van funderingsschade er gekeken moet worden of kwijtschelding van de eigen bijdrage voor funderingsonderzoek in bepaalde gevallen mogelijk waardoor eigenaren toch gebruik kunnen maken van de subsidieregelingen en of garantstelling;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten bij de uitwerking van oplossingsrichting twee een bepaling uit te werken dat de eigen bijdrage bij het doen van funderingsonderzoek, bij die gevallen waarin de eigen bijdrage door de financiële situatie van de woningeigenaar een belemmering is om het funderingsonderzoek te laten uitvoeren, kwijt te schelden.

en gaan over tot de orde van de dag.

Indiener(s)	Hetty Janssen, PvdA Hanneke Goede, SP Jochem Knol, GrienLinks

MOTIE

MOTIE

In te vullen door de griffier

Indiener: Wiebo de Vries, ChristenUnie Mede-indiener(s):

Motie nr.	9 OAnPAST
Paraaf	
Agendapunt	7
Besluit	

MOTIE, ex artikel 31 Reglement van orde

Statenvergadering	21 december 2022
Agendapunt	7 Fundearringsoanpak Feangreidegebiet Fryslân
Korte titel motie	Maximale duur garantieregeling

De Staten, in vergadering bijeen op 21 december 2022 gehoord hebbende de beraadslaging;

constaterende dat:
- het reeds bestaande Fonds Duurzaam Funderingsherstel (FDF) een landelijke werking krijgt met een grotere toegankelijkheid voor woningeigenaren dan nu het geval is;
- het de verwachting is, dat dit nog 2 jaar duurt voordat het FDF aangepast is;
- GS de koppeling maakt met het tijdspad van het FDF.

overwegende dat:
- Eigenaren met urgent funderingsherstel en een financieringsprobleem kunnen tot die tijd gebruik maken van een nog in te stellen garantieregeling;
- Deze garantieregeling een maximale duur van 2 jaar kent;
- Het nog niet duidelijk is of een vernieuwd FDF conform de wensen van gemeenten, provincies en waterschappen wordt aangepast en;
- of de regeling van het FDF over twee jaar ook daadwerkelijk actief is (GS zegt daarover het volgende: “De verwachting is dat het nog twee jaar duurt voordat het FDF is aangepast. Dat is gebaseerd op de implementatie van het Nationaal Programma Aanpak Funderingen.”).

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten de nog in te stellen garantieregeling pas op te heffen als het bestaande Fonds Duurzaam Funderingsherstel (FDF) aangepast is. Hierbij de maximale duur van 2 jaar los te laten, als dat juridisch mogelijk is.

en gaan over tot de orde van de dag

Indiener(s)	ChristenUnie, Wiebo de Vries

MOTIE

Motie

Vergadering : 20 december

Onderwerp: Funderingsaanpak Veenweidegebied Fryslân

Het AB Wetterskip in vergadering bijeen op 20 december 2022, gehoord hebbende de beraadslagingen,

Constaterende dat:

- er een voorstel van het DB ligt voor de aanpak van de funderingsproblematiek in het Friese Veenweidegebied,
- het voorstel voorziet in een funderingsloket, het deels financieren van een funderingsonderzoek en een vangnetregeling, zijnde een leenfaciliteit om herstelkosten te financieren, waarbij het gaat om een garantstelling voor leningen die een woningeigenaar zelf afsluit.

Overwegende dat:
- het AB van het Wetterskip altijd heeft uitgesproken, dat er een morele en maatschappelijke verantwoordelijkheid bij het Wetterskip ligt om een oplossing voor de problematiek te bieden
- er bewoners in het gebied zijn die ondanks de geboden oplossingen m.b.t. funderingsproblematiek ernstig in de knel komen a.g.v de opeenstapeling van psychische/gezondheidsproblemen en financiële problematiek,
- dat er een voorziening moet zijn om deze bijzondere knelgevallen bij te staan c.q te ondersteunen door een oplossing te bieden,
- dat er in het aardbevingsgebied Groningen een dergelijke voorziening is die een bewezen meerwaarde heeft voor bewoners die zo in de knel komen,

Verzoekt het DB van het Wetterskip Fryslân om;

- in overleg te gaan met de provincie en de betrokken gemeenten om te komen tot de installatie van een zogenaamde Commissie Bijzondere Situaties,
- deze commissie als opdracht mee te geven om mensen die
  1. een bijzonder knelpunt hebben met de oplossing van de funderingsschade van hun woning/gebouw,
  2. psychische en/of gezondheidsklachten hebben
  3. niet in staat zijn om op enigerlei wijze zelfstandig tot financiering te komen van het herstel van de funderingschade van hun woning, dan wel in onoverkomelijke financiële problemen komen
- een passende begeleiding en financiële regeling kunnen aanbieden, waardoor deze bewoners weer een toekomstperspectief krijgen
- de financiering voor deze commissie bijzondere situaties en de financiële oplossingen voor de bijzondere situaties te bekostigen uit het subsidiefonds funderingsaanpak (zie separate motie)
- in gesprek te gaan met de provincie om een gelijkwaardige bijdrage te leveren voor dit werkbudget van de commissie.

Ingediend door :

Henk Mulder PvdA,

Jan Dogterom 50+

Auke Wouda Water Natuurlijk.

Sjerp de Jong LLB

Motie

Vergadering : 20 december

Onderwerp: Funderingsaanpak Veenweidegebied Fryslân

Het AB Wetterskip in vergadering bijeen op 20 december 2022, gehoord hebbende de beraadslagingen,

Overwegende dat:

- de funderingsproblematiek binnen afzienbare tijd moet worden opgelost
- de onzekerheid voor de bewoners niet jaren moet aanslepen
- de funderingstafel goed werk heeft geleverd
- als basis voor subsidie kan gelden 40% van de kosten voor herstel met een maximum van € 40.000,-
- dat de funderingsproblematiek naast een lokaal probleem een nationaal probleem is
- dat er discrepantie is tussen de financiële draagkracht van het Wetterskip en de uitkomsten van de funderingstafel

Verzoekt het DB van het Wetterskip Fryslân om;

samen met de provincie financiële verbreding bij rijk en gemeenten te zoeken om de uitkomsten van de funderingstafel mogelijk te maken en uiterlijk op 30 juni over de uitkomst van dit onderzoek te rapporteren aan het algemeen bestuur

Ingediend door :

Sjerp de Jong LLB

GEBORGD BEDRIJVEN GEBORGD ONGEBOUWD

Motie ex. Art. 31, Reglement van Orde

Vergadering 20 december
Agendapunt: 6d

Onderwerp: Funderingsaanpak Veenweidegebied Fryslân

Het Algemeen Bestuur van Wetterskip Fryslân, in vergadering bijeen op 20 december 2022, gehoord hebbende de beraadslagingen,

Constaterende dat:
- er een voorstel van het Dagelijks Bestuur ligt voor de aanpak van de funderingsproblematiek in het Friese Veenweidegebied
- het voorstel bestaat uit 3 oplossingsrichtingen:
  1) inrichten van een funderingsloket, dat zich richt op informatie, advies en preventie voor de eigenaar
  2) hulp bij het geven van inzicht in de staat van hun fundering en bij het kiezen en realiseren van de juiste oplossing, en hulp bij het financieren van funderingsonderzoek en
  3) het bieden van een vangnetregeling, zijnde een leenfaciliteit om herstelkosten te financieren, waarbij het gaat om een garantstelling/borgstelling voor leningen, die een gebouweigenaar afsluit bij een hypotheekverstrekker
- oplossingsrichting 1 en 2 belangrijke stappen zijn om de problematiek in kaart te brengen en gebouweigenaren in staat te stellen af gewogen keuzes te maken
- met name door proactief handelen belangrijke stappen worden gezet ter preventie van materiële en psychosociale schade in de toekomst

Overwegende dat:
- het Algemeen Bestuur van Wetterskip Fryslân altijd heeft uitgesproken, dat er een morele en maatschappelijke verantwoordelijkheid bij het Bestuur ligt om een oplossing voor de problematiek te bieden
- er binnen het Bestuur een breed gevoel leeft, dat civiele rechtszaken moeten worden voorkomen

- het huidige landelijke Fonds Duurzaam Funderingsherstel een te smalle propositie heeft om in Fryslân effectief te zijn
- er op Rijksniveau gewerkt wordt aan een Nationaal Programma Aanpak Funderingsproblematiek, maar de resultaten daarvan onzeker zijn en nog wel enige tijd op zich zullen laten wachten
- er door de gezamenlijke regionale overheden een breed opgezette lobby in gang is gezet om een landelijke regeling met bijbehorende financiële middelen tot stand te brengen
- de in het voorstel genoemde oplossingsrichting 3 geen oplossing biedt, die in praktijk voor gebouweigenaren haalbaar is
- het advies van de Funderingstafel voor 50% subsidie en 50% eigen bijdrage zwaar moet wegen
- een combinatie van deels subsidie en deels leenfaciliteit met garantstelling van de provincie en het Wetterskip de haalbaarheid van uitvoering van een herstelplan dichterbij brengt,

verzoekt het Dagelijks Bestuur van Wetterskip Fryslân om:
- in het voorjaar van 2023 in overleg met de provincie en de 7 Veenweidegemeenten met een voorstel te komen voor een subsidieregeling, in combinatie met een leenfaciliteit met garantstelling ten behoeve van eigenaren van gebouwen in het Veenweidegebied die hun funderingsschade zelf willen herstellen in combinatie met duurzaamheidsmaatregelen
- hierbij een tijdschema in acht te nemen, zodanig dat de subsidieregeling en leenfaciliteit operationeel zijn op de datum, dat ook het funderingsloket operationeel is (naar verwachting 1 juli 2023)
- de subsidieregeling bedraagt 40% van de kosten voor herstel en verduurzaming tot een maximum van € 40.000.- per gebouweigenaar
- de subsidieregeling is bedoeld voor eigenaren die zich gemeld hebben bij het funderingsloket en met wie via dat loket een herstelplan is gemaakt welk plan binnen 5 jaar moet worden uitgevoerd
- voor de regeling een subsidiefonds in het leven te roepen, dat door het Wetterskip wordt gevuld met € 500.000,- in 2023 en in 2024 wordt aangevuld tot € 1 miljoen. De bijdrage aan dit fonds wordt gedurende 5 jaar aan het eind van het jaar weer aangevuld tot € 1.0 miljoen
- na 5 jaar, of zoveel eerder als daar aanleiding toe is, bijvoorbeeld omdat er een rijksregeling beschikbaar is, wordt de regeling geëvalueerd
- de dekking van deze 5 jaren geschiedt bij voorkeur vanuit Rijksmiddelen en zolang dit geen begaanbare weg is uit de begroting van Wetterskip Fryslân (zie toelichting)
- in gesprek te gaan met de provincie om een gelijkwaardige bijdrage te leveren aan dit fonds

Toelichting
De financiering is er op gericht om een ambitie van herstel van 60 gebouwen per jaar te kunnen waar maken (zie voor de berekening de tabel van inspreker Boomsma). Dat houdt in een jaarlijkse beschikbaarheidsstelling door WF van € 1.0 miljoen vanaf 2024 en € 500.000 voor 2023. Voor 2023 kan dit gefinancierd worden uit de algemene reserve en vanaf 2024 wordt de aanvulling gefinancierd uit de begroting. Dit creëert de mogelijkheid om al in 2023 voortgang te maken met bijzondere gevallen (bijv. code rood en oudere, reeds herstelde gevallen).

Ingediend door:

50Plus	J. Dogterom
FNP	B. Bonnema
PvdA	H. Mulder
WNF/GN	Auke Wouda
ChristenUnie	E. Berenst
LLB	S. de Jong
VVD	I. de Groot
CDA	P. Kuipers
Geborgd bedrijven	C. van Noort
Geborgd ongebouwd	W. Sinnema